

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 276. szám.

Hétfő, december 3.

Andrássy.

Nagybecskerek, december 3.

Tegnap leplezték le nagy ünnepességgel boldogult Andrássy Gyula gróf szobrát Budapesten.

A leleplezésen megjelent a király a nemzet képviselőivel együtt s így király és nemzet közös egyetértésében róttá le kegyeletét egy férfiú iránt, ki megmutatta, hogy a dinasztia érdeke egy a magyar érdekekkel és ki ama helyen is elsősorban magyarnak maradt meg, ahonnan évszázadokon át a Habsburgok nagyságát a magyar nemzet törekvéseinek leküzdésével kívánták megalapítani.

Andrássy történelmi jelentőségét ma is azon egyszerű két szóval lehet jellemezni, amelyekkel Deák Ferenc üdvözölte őt, mint ujonnan kinevezett miniszterelnököt: providenciális férfiú. Valóban, ha végigtekintünk pályáján, mely kezdetén a gazdag ifju mágnást Kossuth Lajos zászlaja alá, onnan pedig in effigie a bitófáig viszi és meggondoljuk, hogy ez a férfiú az, aki király és nemzet kibékülése után az első alkotmányos kormány élén a modern Magyarország alapjait veti meg, majd pedig a külügyminiszteri székben megmutatja a magyar érdekeknek megfelelő külpolitika sikerdus voltát, ez a férfiú csak providenciális férfiú lehet, ilyen pályát csak a zseni futtat meg.

Andrássy zseni volt a szó legteljesebb, legnemesebb értelmében. Az ő elméjének szárnyalását nem gátolták a születésével, rangjával járó társadalmi és politikai előítéletek. A zseni intuíciója vitte az arisztokrata Széchenyi küzdelmében a demokrata Kossuth oldala mellé, mert látta azt, hogy Magyarország boldogulása a radikális nagy reformhoz van hozzákötve. Éles tekintete akkor sem hagyta cserben, midőn a nemzet ifju szabadságát karddal kellett megvédelmezni, midőn lángoló hazafisága neki is kardot nyomott kezébe, mert tudta azt, hogy a nemzet nem számíthat jövőre, ha a rákényszerített harcot férfiasan végig nem küzdi. Ő volt az, aki külföldön a magyar nemzetnek barátokat tudott szerezni, aki a török szultán udvarában kivívta azt, hogy szabadságharcunk hősei, élükön Kossuth Lajossal, a messze keleten éppen úgy találtak menedéket, mint Rákóczi Ferenc és bujdosó társai.

És azután ő az, aki mint a 67-iki kiegyezésnek nagy bajnoka, nagy képességeivel meg tudja szilárdítani azt az alapot, amelyen Magyarország fejlődése s boldogulásának folyamata megindulhatott.

A hatvanhetedik alkotások hibáit színezhetheti, fejtegetheti mindenki tetszése szerint. Nem hibanélkülű alkotások. Es senki sem tudta és hangsúlyozta ezt annyira, mint maguk az alkotók. Andrássy számtalanszor összeütközésbe jutott Deákkal. Hol ezt, hol azt hibáztatja és elveinek védelmében annyira ment a két férfiú, hogy néha-néha szakadás fenyegetett közöttük. Maguk tudták, érezték tehát a legjobb

ban, hogy alkotásuk nem hibanélkülű való. Mégis, van-e valaki, aki állítani merésznélne, hogy a szabadságharc nagyszerű eredményeit követő két évtizedes tespedés és sorvadás után nem olyan fejlődés következett, amelynek arányait a hatvanas években még csak elképzelni is alig merésztelték? És állíthatja-e valaki, hogy a fejlődés megtörténhetett volna akkor is, ha a kiegyezés nem jön létre, ha Magyarország sorsát továbbra is az udvari kancellária intézi Bécsből és diplomák és pátensek jelennek meg a nemzeti közakaratot jelentő törvények helyett?

Andrássy Gyula gróf szobra előtt tehát el kell ismernünk mindannyiunknak, hogy a nemzet gyarapodásának mai fejlettségének Deák Ferenc mellett Andrássy is egyik megteremtője s így a hála és szeretet melegével kell áldozni Andrássy emlékének.

Nagybecskereki tisztviselők szervezkedése.

(Saját tudósítónktól.)

— december 3.

A szervezkedés, a tömörülés mai korszakában minden társadalmi réteg szilárd együvértartással védő falankszot igyekszik felállítani, hogy az élet nehéz küzdelmeiben saját érdekeit felszínen tarthassa és azokat előmozdíthassa. A boldogulásért vívott elkeseredett harcban az egyén ereje megtörik, egymagában gyöngye a körülötte kavargó áramlatokkal megküzdeni. Egyesülésre, kölcsönös támogatásra van szüksége, ha helyt akar állani és előre akar haladni.

Ez alapigazságot ma már mindenütt felismerték s alig van az országban testület, amely ne cselekedett volna ennek értelmében.

Nagybecskereken is tegnap egy nagy testület — a köz- és magántisztviselők — látogatott értekezleten határozta el, hogy anyagi, társadalmi és kulturális fejlődésük előmozdítása érdekében egyesületet létesítsenek.

Az előértekezlet a városháza tanácstermében folyt le és közel 200 tisztviselő vett részt rajta. Nagy számmal voltak képviselve az összes közhivatalok, a vármegye, a pénzügyigazgatóság, a törvényszék, az iskolák tanári és tanítói kara, a városi tisztviselők és a magánhivatalnokok.

Az előértekezletet Naszke Károly, Nagybecskerek város gazdája nyitotta meg, akit egyhangulag elnöké is választottak. Üdvözölte a nagyszámban megjelent tisztviselőket s sikeres eredményt kívánt az értekezlet munkájához.

Majd Tamás Sándor törvényszéki írnok vázolta röviden a létesítendő egyesület intencióit és céljait s felolvasta az előkészítő-bizottság által készített alapszabálytervezetet.

E szerint a köz- és magántisztviselők „Nagybecskereki Tisztviselő Egyesület” címmel olyan egyesületet létesítsenek, amelynek célja, hogy a városban működő összes köz- és magántisztviselők között oly erkölcsi kapcsolatot létesítsen, hogy ezzel a tisztviselők jólétét úgy anyagi, mint erkölcsi uton előmozdítsa és a társas életet emelje. E célok elérésére az egyesület tagjai részére elsősorban betegsegélyező csoportot létesít. A tagok és ezek családja: megbetegedés esetére ingyenes orvosi s gyógyszerintézkedésben részesülnek, elhalálozásuk esetére az egyesület némi anyagi támogatást is nyújt. Célja továbbá, hogy a mai

nehéz megélhetési viszonyok ellen együttes erővel könnyebben küzdhessen meg a tisztviselő. Az egyesület tagjainak háztartási és egyéb szükségleteinek jutányosabb áron való beszerzését az egyes cégeknek kiesszöklendő árkedvezmények révén kívánja elérni. Hogy tagjai minden közhasznú és kulturális intézményt, u. m. gőzfürdők, gyógyfürdők, színház stb. élvezetét az ugyancsak kiesszöklendő árkedvezmények alapján megkönnyíthessék. A társasélet emelésére az egyesület helyiségében tagjai találkozásait és szórakozásait elősegíti. Hírlapokat, folyóiratokat szerez be, könyvtárt létesít. Azonkívül társas összejövetelek, tudományos előadásokat, felolvasásokat és műkedvelői előadásokat rendez. Az egyesület tagja minden Nagybecskereken tartózkodó köz- vagy magántisztviselő lehet s a tagok száma korlátlan.

Az értekezlet számos hozzászólás után az alapszabálytervezetet több módosítással elfogadta s azután egyhangulag, nagy lelkesedéssel kimondotta a megalakulást. Azután megválasztották Bányai Jakab elemi iskolai igazgatót ad hoc elnöknek, aki hosszabb beszéd kíséretében buzdította kitarásra a tagokat. Végül egy 10 tagú intéző bizottságot választottak, amelynek feladata az alapszabályok végleges megszövegezése s az első közgyűlés anyagának előkészítése. E bizottság tagjai: Naszke Károly, Tamás Sándor, dr. Riesz Jakab, Harczor József, Szepessy Títusz, Gregor Miklós, Érdeky Boldizsár, Szegfű Sándor, Török József és Barth Győző.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

December 4. Közegészségi biz. ülés.
December 10. Közigazgatási bizottsági ülés.
December 11. Tűzoltó-szövetség közgyűlése.
December 19. Tea-estély a kaszinóban.

— Az első hajnali mise. Az Advent kezdete alkalmából ma volt a nagybecskereki róm. kath. plébániatemplomban az első hajnali mise, a melyet Engel Ferenc hitoktató végzett segédlettel. A hajnali miséket ezentul mindennap a szokásos időben tartják meg karácsonyig.

— Uj kanonok. A király Pacha Ágoston pápai kamarást, temesvári püspöki titkárt a csanádi székeskáptalan címzetes kanonokjává kinevezte.

— Esküdtbíróági elnök. A temesvári kir. ítélőtábla elnöke az 1907. évre a pancsovai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság elnökévé Stocker Antal kir. törvényszéki elnököt, helyettesévé pedig Pavlovics Ábrahám kir. ítélőtáblai bírói címmel és jellellegel felruházott törvényszéki bírót jelölte ki.

— Estély Karátsonyi Jenő grófnál. Fővárosi levelezőnk írja: Gróf Karátsonyi Jenő v. b. t. t. és felesége, született Andrássy grófnő, szombaton este krisztinavárosi palotájukban fényes estélyt adtak az Andrássy-szobor vasárnapi leleplezésének előestéjén, amelyen az udvar, a diplomáciai kar és a magyar közélet nagyszámu kitünősége volt jelen. A tündéri fényárban uszó palota ter-

Csak 3 napig

A Korona-szálloda nagy disztermében
a Budapesti Fővárosi Orfeum varieté művész-társaság Waldapfel Emil impresszárió
vezetése alatt december hó 4-én, kedden, este 8 órákor tartja első
nagy diszelőadását.

Csakis elsőrangú műsor.

1082-11

B. pártfogásért esedez kiváló tisztelettel WALDAPFEL EMIL, impresszárió.

Csak 3 napig

Bocsássátok hozzánk a kisdedeket,

hadd nézzék meg a mi szép játékszer kiállításunkat.

1074-12.2

Kisérők nem kötelesek vásárolni.

BENÓ TESTVÉREK ezelőtt **Kokits A. F.**, a Pállangóhoz, **Nagybecskerek.**

mei már 10 órakor megteltek a fényes vendég-néppel. Gróf Karátsonzi Jenő és felesége a lépcsőházban fogadták az érkező vendégeket. Kévéssel 10 óra után érkezett meg József főherceg Augustza főhercegnővel és Erzsébet Henriette főhercegnővel. Valamivel később jött Frigyes főherceg Izabella főhercegnővel. A főhercegnők és a főhercegek a nagyteremben cercelet tartottak. Több ízben hosszasan beszélgettek Aehrenthal külügyminiszterrel, Wekerle miniszterelnökkel; megszólították az összes minisztereket és szívesen beszélgettek a társaság több tagjával.

— **Ejegyzés.** Indrikovits Sándor, a m. kir. 5. sz. honvédegyalozred nagybecskereki zászlóaljának hadnagya eljegyezte dr. Tószögi Aladár törökbecsei orvos, tb. megyei főorvos bájos leányát, Magduskát.

— **A jótékony nőegyesület köréből.** A jótékony nőegyesület választmánya folyó hó elsején ülést tartott, melyen a szegények segélyezéséről, a karácsonyfa-ünnepele és a jövő farsang 12-én rendezendő estély előkészítéséről tanácskoztak. Ott voltak: Steinitzer Gézáne alelnök, Jemrics Istvánné, Kokits Jánosné, dr. Grandjean Józsefné, Hesse Petronella, Haidegger Ödönné, Müller Józsefné, dr. Perisics Zoltánné, dr. Vinczebidy Ernőné, dr. Brájjer Lajosné, dr. Mangold Samuné, Weisz Izidorné, Jarmatzky Sándorné, Popovics P. Szilárdné, dr. Mihálovics Ödönné. A szegények között 282 koronát osztottak ki és pedig: 5 szegény nő 10—10, 11 nő 6—6, 41 szegény nő 4—4 és 1 szegény nő 2 koronát napott. A jövő farsang 12-én tartandó táncestélynek hölgybizottsága a következőleg alakult meg: Elnök dr. Mihálovics Ödönné, tagok: dr. Vinczebidy Ernőné, dr. Perisics Zoltánné, dr. Brájjer Lajosné, Kokits Sándorné, Müller Józsefné, dr. Mangold Samuné, Jankó Ágostonné és Popovics P. Szilárdné. A hölgybizottság még kiegészíti magát kisasszonyokkal és a táncestély rendezéséhez ezután fog fiatal urakat felkérni. A hölgybizottság legott megalkult. A táncestély pénztárosaivá lettek: dr. Dukesz Józsefné, Haidegger Ödönné és Kokits Sándorné. A várost hét kerületre osztotta a hölgybizottság, mely hét csoportra oszolva fogja bejárni az egyes kerületeket, a belépőjegyeknek előre való elárulása végett.

— **Adomány.** A Pleitz Fer. Pál cég nyomdai személyzete 4 kor. 65 fillért adományozott az „Iskolagyermekbarát” egyletnek, mely adományért ezuton fejezi ki hálás köszönetét az egylet elnökségére.

— **A keresztényen nőegylet estélye.** A nagybecskereki keresztényen nőegylet tegnapi estélye várakozáson felül sikerült. A város társadalmának minden rendü-rangu osztálya képviselve volt s azért oly harmonikus egészet képezett, hogy a nőegylet vezetősége örülhet, hogy céljának megfelelőleg ekként tudja társadalmunkat regenerálni. Szalay elnökön valóban páratlanul áll az egy let életében, hogy oly szép renddel, igaz vendégszeretettel változatos műsort nyújtott. Az ő faradt-ságot nem ismerő buzgalomát dicséri az estély sikere. Az estélynek egyik himagasló pontja volt Hegedűs János felolvasása Lorántffy Zsuzsannáról, amit a közönség élénk tetszéssel honorált. Nagy tetszést keltett azonkívül Fischer Rózsika kisasszony által nagy buzgalommal betanított Kossuth himnusz és a melodráma, ugyszintén a Kokics János által képzett zenekar darabjai, ki kell emelnünk még Speck Ida kisasszonyt, aki bájosan mély érzéssel szavalt és különösen a közönséget tanfolyamhallgatók azon ifjait, akik

az énekarban szerepeltek. Az estély után az ifjak a kaszinó termében jöttek össze, ahol festelen derűs percekkel töltötték s Götter ur és társai igazi cigányos bravúrral huzták barátaiknak a szebbnél-szebb édes bus magyar nótákat.

— **A karácsonyi vásár.** A karácsonyi vásárra újabbán a következő bejelentések történtek: Stigelschmidt János divat- és kézmű-áruháza: zsolnai gyártmány, sima női ruhaposztó és kosztümszövet. Gácsi posztógyár: doublkelme férfikabátok. Magyar Textilipari R. T. Rózsahegy: kanavász ágyneműk. Rezeda vászonvállalat Szeged: rezedavászon. Első Magyar Jaquard Szövőgyár Budapest: férfimellények. Kisfalvi és Stein cég Budapest: Piusz pápa creton. Lukits M. szappan- és illatszergyára cég: mandulaszappan, szines pipere-szappan, tulipánszappan mindenféle illatban. Továbbá háziszappan és gyertyafélék. Praschák testvérek kertészczög: alkalmi ajándékul szolgáló élővirágok, csokros s egyes virágszálak. Bayerle testvérek hentesek: nyári szalámi, töltött sonka, május pástétom, vadaskolbász, csillagkolbász, nyelvkolbász, töltött disznófej, kassai sonka, házi sonka, angol módra pácolt szalonna, kolozsvári szalonna stb. (külön teremben.) Engel Ádám lakatos mester: vasművek. Marcoin Jenő vendégfő: magyar borok, pálinkafélék és pezsgők. Kovács József kávé és vendégfő: magyar borok pálinkafélék és pezsgők. Huber Gusztáv cukrászata: saját gyártmányú likörök, konzervek, karácsonyfára való és sütemények (külön teremben). Fendler József fűszeres cég: magyar borok, likörök gyümölcskonzervek, csomagék, sajt stb. Anna József kosárfő: kosárfélék. Stref Mátyás férfszabó: gyermekruhák. Istvaneszkü Pável szűcs-mester: becskereki mellénykék (téli viselet uri nők és gyermekek számára). Toth Ferenc mű-fazekas: szines alkalmi ajándékedények. Streitman Antal tanár: becskereki, bégaparti, szerajevói, felsőbányai, marilai, stajrlaki, Tatra- és gutinvidéki olajfestményü és squarel-részletek, napos, kora reggeli és esti hangulat, tanulmányok. A kiállítás őrző naposok sorába újabbán felvételtek: Kiss Sarolta, Margit, Ilona és Irma kisasszonyok. A bizottság kéri a kiállítani szándékozókot, hogy f. hó 6-ig bejelentésüket megtenni sziveskedjenek, hogy 6-án a kiállítás tervét el-készíthessék s a kiállítás elrendezését megkezd-hessék. A folyó hó 6-án tul jelentkezők esetleg nem fognak jó helyet kapni. A kiállításon a ref. jótékony nőegyesület is részt vesz női kézi-munkákkal.

— **Rámpás-estély.** A nagybecskereki bur-asztaltársaság szombaton este ungynevezett rámpás-estélyt rendezett a kaszinó-vendéglőben. Az estélyen nagyszámmal vettek részt nemcsak az asztaltársaság tagjai, de más vendégek is, köztük közéletünk számos kitünősége. Az estély alapjául szolgáló rámpást a társaság népszerű és köz-szeretethen álló elnöke, dr. Weiterschan József városi főorvos adta saját terméséből s a pompás rámpás sokáig a legkellemesebb hangulatban tartotta együtt a társaságot. Az estély egyuttal a jótékony célt is szolgálta, amennyiben Marcoin Etelka kisasszony a vendégek között szép összeget gyűjtött a szegény gyermekek fel-ruházására.

— **Ehhalasztott képkiallítás.** Tudvaleőleg néhány amatőrfestészettel foglalkozó urihölgy képkiallítás akar rendezni az „Iskolagyermek-barát” egylet céljaira, melynek megnyitása e hó 4-ére, azaz holnapra volt tervezve. A kiállítást, mint most bennünket értesítenek, bizonytalan időre ehhalasztották azon okból, mert egynehány munkában lévő kép a közhirre tett megnyitási napra nem készülhetett el. A jobb sikerre való kilátás érdekében ezen ehhalasztás annál cél-szerűbb, mert a legközelebb rendezendő hang-versenyek, valamint a karácsonyi vásár a közön-

ség idejét és érdeklődését amugy is nagyobb mértékben le fogják köni.

— **A kőműves-sztrájk megszűnt.** Az igazság-ügyi palotánál alkalmazott kőművesek hetek óta tartó sztrájkja szombaton befejeződött. A munká-kat albertben végező Hoff és társai cég a munkások kivátságának engedett s visszavette ama munkásokat, akiknek elbocsátása miatt annak idején a sztrájk kitört. A hat munkás közül csak 3 jelentkezett, ezeket fölvtették s a mai nappal az egész vonalon ujra megindult a munka.

— **Variété előadás.** Az első budapesti orfeum-variété társulat, a nálunk is előnyösen ismert Waldapfel Emil impresszario vezetése alatt háromnapos vendégjátékra Nagybecskerekre érkezik. Az előadások a „Korona”-szállóban lesznek s az első előadás holnap lesz. A társulat-nak változatos és érdekes műsora van s így elő-vezetes előadásokat ígér.

— **Mozgó fényképek a Club-kávéházban.** A fővárosi biograph ház átesapott már a vidékre is. Amit Budapest számos kávéházában mutogatnak már hetek óta, az most megismétlődik Nagy-becskerekben is a gimnázium utcai Club-kávéház-ban. Nagyon helyes ötlet volt ez Réber Ferenc, a kávéház tulajdonosától, hogy a mi látványos-ságokban oly szegény városunknak egy szőld, a mellett élvezetes esti szórakozást nyujt kevés költséggel. A biograph még e hó végéig marad Nagybecskerekben s minden este új műsort mutat be.

Irodalom és művészet.

* **Zsiross Dezső hangversenye.** Antalffy Zsiross Dezső december 7-iki hangversenyére az összes páholyok és zártkörűek elkelvén, a rendezőség ezuton figyelmezteti a közönséget arra, hogy újabbán 30 drb zenekari jegyet bocsátott ki, amelyek darabonként 2 koronával kaphatók Mangold Lipót ur könyvkereskedésében. A hangverseny iránti páratlan érdeklődés bizonyára csak növelni fogja fiatal művésznöknek és jeles társának, Zsakovecz Nándornak ambícióját; a közönség pedig méltán lehet kívánni föllépésükre, mert mindkettőjüknek jó hír előzi meg, amennyiben mindkettőjüknek egy-egy zenekari darabját csak nemrég adták elő a m. kir. Operaházban osztatlan tetszés mellett.

* **„Zenélő Magyarországnak” zongora zenemű-folyóirat** ma megjelent 324. füzet a következő értékes zeneműajdonságokat tartalmazza: I. Eustasio Rosales hírneves olasz zeneszerző „Angyalok izenete” című mélyszéges, vallásos áhitattal teljes gyönyörű karácsonyi énekét, melynek szövegét Szepessy László, az ismert nevű katolikus versköltő írta. II. Berger R. „Ilusions” című Boston keringőjét, egyikét az utóbbi év-tized legszebb keringőinek. E pompás zenemű-folyóiratot, melynek minden egyes száma szakavatott megválasztással minden zenei válfajt föl-öl s meghozza mindenkinek a maga izléséhez megfelelő zenei ajdonságot — mint ilyen — minden zongorázó figyelmébe ajánlunk. Havonta két füzet, negyedévben 6 füzet 3 korona elő-fizetésért. Egyes füzet és mutatványszám ára 1 korona. Előfizethetni a most folyó IV. évnegyedre, valamint az előző évnegyedekre is és kimerítő árjegyzéket az eddig megjelent 323 füzetről ingyen és bérmentve kapni a „Zenélő Magyar-ország” (Klöckner Ede) zeneműkiadóvatalában Budapest, VIII. József-körút 20.

ÚJDONSÁGOK ÉRKEZTEK

női konfekcióban, ugymint: kabátok, zakók, gallérok és szörmeárúk, uri és fiu konfekcióban: öltönyök, felöltők, téli kabátok, rövid gazdász kabátok, utazó és városi bundák stb. Jutányos és pontos kiszolgálás.

KOVÁCS GEDEON NAGYBECSKEREKEN.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta a kereskedelmi tárca tárgyalását.

Az elnök 10 órakor nyitotta meg az ülést s több iromány beterjesztése után hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A kereskedelmi tárca költségvetésének mai vitája során

Bernáth István szólal fel elsőnek, aki elismeréssel adózik a kereskedelmi miniszter munkaprogramjának és a költségvetést elfogadja.

Maniu Gyula román nemzetiségi szóvá teszi azt, hogy az ő szólásszabadságát a múlt ülésen korlátozták. Akkor nem reflektálhatott a nemzetiségek ellen intézett támadásokra s így most jelenti ki, hogy a nemzetiségi pártok nem szövetkeztek a külfölddel sohasem. A nemzetiségek a szeretet pártját alkotják s a népjogokért küzdenek.

Návay Lajos alelnök, aki a múlt ülés azon a részén elnökölt, mely ellen Maniu Gyula panaszkodott, konstatálni kívánja, hogy nem korlátozta Maniu szólásszabadsági jogát, hanem csupán a házszabályok rendelkezéseihez képest cselekedett, ami neki mint elnöknek kötelessége volt.

Wekerle Sándor miniszterelnök Maniu szólásszabadsági jogának korlátozására nézve kijelenti, hogy a magyar parlamentben senkinek a szólásszabadságát nem korlátozzák. Ami Maniu beszédének azt a részét illeti, hogy a nemzetiségi pártok a szeretet pártját képezik, kénytelen megjegyezni, hogy vannak olyan teremtmények, akik egymást szeretetből megszerzik. A nemzetiségi pártok a haza iránt legyenek szeretettel, annak összes polgáraival karöltve működjenek az ország boldogulásán.

Thaly László a közutak érdekében szól, ugyszintén Bozoky Árpád is.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a közutak ügyét megfélelően rendezni fogja.

Ezután Telegy Arvéd gróf, Szmercsányi György, Darányi Ferenc és Beniczky Ödön szólnak a költségvetéshez, amire öt perc szünet következett.

Szünet után Somogyi Aladár a közlekedésügyi tanács reorganizációját kívánja, Zachariás János pedig azt kifogásolja, hogy az államvasutak a német hatóságokkal németül leveleznek.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter reflektál azután az elhangzott felszólalásokra s a különböző kifogások és kívánságok dolgában megnyugtató választ ad.

Ezután a kereskedelmi tárca hátralevő részét vita nélkül elfogadják s a költségvetést részleteiben is megszavazzák.

Most a földmivelésügyi tárca költségvetésének a tárgyalása következett.

A költségvetést Thoroczkay Miklós gróf előadó ismertette behatóan s ajánlotta elfogadásra.

A költségvetéshez elsőnek Návay Lajos szólal fel, aki kiterjeszkedik a munkáskérdésre s azt hangoztatja, hogy az igazságok ellen teljes erővel kell eljárni. Azonban a munkások érdekeit sem szabad figyelmen kívül hagyni s méltányosan gondoskodni kell róluk is. A költségvetést elfogadja.

Itt a vitát holnapra halasztották.

Az ülés végén az igazságügyi bizottság előadója az igazság miatt elítélt Juriga Nándor mentelmi jogának sürgős felfüggesztésére tesz javaslatot és ez irányban kéri utasítani a mentelmi bizottságot.

A Ház ehhez hozzájárul s ezzel az ülés véget ért.

Széll Kálmán a királynál.

Budapest, december 3. (A „Torontál“ ered. táv.) Széll Kálmánt a király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta.

Az Andrássy-szobor leleplezése.

Budapest, december 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) Andrássy Gyula grófnak, Magyarország egykori miniszterelnökének és a monarchia külügyminiszterének lovaszobrot tegnap délelőtt leplezték le nagy ünnepeisséggel a király, közös miniszterek, a magyar kormány tagjai, az udvari és más méltóságok, valamint számos külföldi jelenlétében. Torontálmegye törvényhatóságát a következők képviselték: Botka Béla főispán, dr. Brájer Lajos, Csávossy Béla, ifj. Daniel Pál, Gyertyánffy Jenő, Jagodics Bogumil, Jenovay Zoltán, gróf Karátsanyi Jenő v. b. t. t., gróf Nákó Sándor, Rohonczy Gedeon, Tallián Béla v. b. t. t., dr. Várady Imre, Várnay Imre. A királyt megérkezésük a kormány tagjai fogadták a leleplezés színhelyén s azután a részére föntartott díszsátorba kísérték. Az elhelyezkedés után Széll Kálmán ismertette a szobor felállításának történetét s kérte a király engedelmét a leleplezésre. A király az engedelmet megadta amire a szoborról, amely Andrássyt lóháton katonai ruhában ábrázolja, lehullott a lepel. Ezután Széll átadta a szobrot megőrzés véget a fővárosnak, amelynek nevében a polgármester rövid beszéd kíséretében átvette. Most a képviselőház és a főrendiház elnökei elhelyezték a két ház koszoruját a szobor talapzatára és utánuk letették a többi koszorúkat is.

A leleplezés után a király minden oldalról megtekintette a szobrot, amelynek kivitele fölött teljes elismerését fejezte ki. Ezután a király a közönség lelkes ovációja közben eltávozott.

Délután a szoborleleplezés alkalmából Wekerle Sándor miniszterelnök a fővárosban időző diplomaták tiszteletére diszebedet adott, este pedig az Operában diszeledés volt.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, december 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma tárgyalta a Lotz-féle hagyaték megvásárlásának ügyét. A dologban többféle kifogást emeltek s a bizottság egyes tagjai hangoztatták, hogy a hagyaték ára becsértékén felül van megállapítva. A bizottság a felszólalások alapján elhatározta, hogy előbb megvizsgálja a becsértékre nézve a hagyatékot.

Az orosz események.

Budapest, december 3. (A „Torontál“ eredeti táv.) Szentpétervárról sürgönyzik, hogy a kronstadti lázadó tengerészek ügyében tegnap hozta ítéletét a hadbíróóság. A vádlottak közül 638-at kényszermunkára ítélték el, 117-et pedig felmentettek.

A marokkói kérdés.

Budapest, december 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, tegnap Touchard tengernagy Madridba utazott, hogy egyezséget kössön Spanyol és Franciaország között a marokkói kérdésben. Hir szerint a marokkói szultán Fezzet elhagyta és új székvárost fog keresni.

Határidő-üzlet.

Budapest, december 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	14.86	—
Buza (okt. 1907.)	15.50	—
Rozs (áprilisra 1907.)	13.26	—
Zab (áprilisra 1907.)	15.12	—
Tengeri (májusra 1907.)	10.52	—

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Közgazdaság.

A megyei gazdasági egyesület tagjaihoz.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójának hozzám intézett levele értelmében az idő rövidsége folytán ezután hozom tudomására a torontálmegyei gazdasági egyesület tisztelt tagjainak, hogy az O. M. G. E. december hó 9-én tartandó nagygyűlése alkalmával testületileg fog a kormánytól tisztelegni, hogy nyomatékosan adhasson kifejezést a gazdaközönség legsürgősebb kívánalmairól.

Ez okból kívánatos, hogy ezen ülésen Torontálmegyei tagokból is minél számosabban jelenjenek meg a gazdak, miért is azon kérést intézem a megyei gazdasági egyesület tisztelt tagjaihoz, hogy az O. M. G. E. fentemlített ülésén, tekintet nélkül arra, hogy egyesületünknek kiküldöttjei-e, vagy hogy az O. M. G. E.-nek tagjai-e, lehetőleg számosan megjelenjen szíveskedjenek.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat a megyei gazdasági egyesület tagjainak az O. M. G. E. 10 filléres levélbéllyel beküldése mellett rendelkezésére fogja bocsátani.

Marton Andor, titkár.

□ A délmagyarországi gazdasági egyesületek választmánya december hó 1-én ülést tartott Lugoson báró Ambrózy Gyula elnöklése alatt. Az ülésről, melyen a torontálmegyei gazdasági egyesület részéről megjelentek Horváth Károly, Horváth Zoltán, Elek Albert, Zsiross József, Petrács György és Marton Andor, lapunk legközelebbi számában hozunk bővebb tudósítást.

Nyilttér.*

Tekintetes

Papik Miksa urnak

Szerbbittebe.

Megbízásod folytán folyó hó 27-én Schröder Béla urtól, a „Délvidéki Ujság“ 44-ik számában veled szemben elkövetett sértésért elégtételt kértünk. Schröder Béla ur arra való hivatkozással, hogy te a tőle november hó 20-án kapott arculütést a „Torontál“ nyiltterében letagadtad, az elégtételadást egy — Szekesánnak átadott — levélben egyszerűen megtagadtad.

Ezzel mi részéről a jelen ügyet a lovagiaság szabályai szerint befejeztetnek nyilvánítjuk. Párdány, 1906. november 30-án.

Szekesán János.
Jellachich Oszkár.

Nyilatkozat.

A „Délvidéki Ujság“ 44. számában megjelent, reám nézve sértő cikkert Schröder Béla-tól — Szekesán János festőművész és Jellachich Oszkár jár. számvevő urak által elégtételt kértem. Schröder azzal az indoklással, hogy a párdányi választás után reám mért arculütést a „Torontál“ nyiltterében letagadtam s ezzel őt segédei előtt mint olyant tüntettem fel, ki a tényállást valótlannal adta elő, a lovagias elégtételadást egyszerűen megtagadta.

Az igazság kedvéért okvetlenül szükségesnek tartom kijelenteni, — amint már a „Torontál“-ban ki is jelentettem — hogy Schröder tényleg felém sujtott, de meg nem ütött, ezért őt dr. Mihalovits István vármegyei aljegyző és Somfai János szerkesztő urak által azonnal provokáltam. A tárgyalást Strosz Béla városi főjegyző és Szekesán János festőművész urak voltak szívesek vezetni s tekintettel arra, hogy megbízottaim Schröder megbízottai előtt is hangsúlyozták, hogy ő engem — habár meg akart ütni — meg nem ütött, mert abban — kezét megkapva — részben én akadályoztam meg, részben asztaltársaim akadályozták meg — egyhangulag békésen elintézni. Ezt maga Schröder is elismeri fenti cikkében, midőn ütését „elsikeresített“ pofonnak nevezi.

Midőn e tény a lovagiaság szabályai szerint elintéztetett, a „Torontál“ nyilt terében nyilatkoztam. Erre a többféleképpen elharapódzott kellemetlen pletyka készített, korántsem tagadva azt, amit fentebb is elismertem, hogy Schröder felém sujtott, de ütési szándéka nem sikerült.

Miután Schröder a lovagias elégtételadást most egyoldalúan egyszerűen megtagadta, a lovagiaság szabályai szerint befejeztetünk ügyünk után engem újból durván — uri emberhez nem illő sértésekkel illetett lapjának 44. számában — azt hiszem vele szemben minden uri ember le fogja vonni a konzekvenciát s az övéhez hasonló eljárást fogja vele szemben alkalmazni.

Ezen eljárásával ön „Freiherr von Schröder“ miniszteri s. titkár, a sajtó-iroda kiküldötte, tart. cs. és kir. huszárhadnagy, jelenleg a „Délvidéki Ujság“ felelős szerkesztője, a fekete lovagok számát egygyel gyarapította. Önnek két ízben adtam módot, hogy lovagias uton aljünk szemben, ezentul azonban önnel sem ujságban, sem fegyverrel sikra szállni nem fogok, hanem esetleges újabb sértéseit a bíróságnál fogom megtorolni.

Szerbbittebe, 1906. évi december hó 3. án.

Ifj. Papik Miksa.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.

Panesováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versez, Antalfalva—Panesova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 34 p.
Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

Club kávéház.

Kávéház-helyiségeimben állandóan a

Biograf

(első hazai mozgófényképek) látható.

A műsor a legrövidebb időközökben folyton változik és mindig újabb képek lesznek bemutatva.

Az előadásokat a helybeli legjobb zenekar kíséri. — Belépő-díj 40 fillér

Naponta 2 előadás és pedig:

délutáni 5 órakor és este 9 órakor.

A délutáni előadásoknál a 12 éven aluli gyermekek csak 20 fillér belépti díjat fizetnek.

Számos látogatásért esd kiváló tisztelettel

1071-10.2

RÉBER FERENC.

Nyomdász-tanuló

Jó családból

azonnal felvétetik.

Bövebbet e lap kiadóhivatalában.
(853-x.57)

Szabad kézből
eladó

a melencei-utca 437. számú

háza

igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(85-x.49)

2033. ki. szám. 1906.

1072-2.1

Hirdetmény.

Perlasz község tulajdonát képező 4 drb kislejtezett bika f. évi december hó 6-án d. e. 9 órakor Perlasz község házában nyilvános árverésen el fog adatni.

Perlasz, 1906. december 1.

Vuchetich,
jegyző.

Varga,
bíró.

Eladó

tenyészbikák.

A Rudnai gazdaságban 10 darab 2-3-4 éves tiszta véru magyar fajta fehér

tenyészbika eladó.

Megkeresések a gazdasági intézőséghez

RUDNA

Torontálmegeye intézőnök.

(1069-6.5)

A törökbecsei járás főszolgaabrájától.

9647. ex. szám. 1906.

1030-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Torontáltorda községben lemondás folytán megüresedett s évi 840 korona fizetéssel javadalmazott ellenőrnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt s eddigi alkalmaztatásukat is igazoló pályázati kérvényüket f. évi december hó 24-ig adják be hozzám.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Törökbecsén, 1906. évi november hó 29-én.

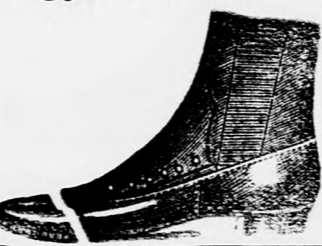
Dr. Csávossy Ignác,
főszolgabíró,
tb. vm. főjegyző.

Ujdonság! Ujdonság!

WEINBERGER K. cégnél
Nagybecskerek, Hunyady-utca.

Mindennemű sár- és hócipő javítások elfogadtatnak. — Amerikai szisztéma szerint. A legjobb minőségű férfi-, női- és gyermek télicipők és csizmák nagy választékban.

Amerikai cipő-különlegességek.

Nemez reggeli cipő minden színből.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

4. betétsz. 1906.

1078-3.1

Hirdetmény.

Antalfalva község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság köz-hírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. törvénycikkben és az 1897. évi 47532. sz. I. M. U. értelmében előírt helyszini eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 1906. évi december 15-ik napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak

1. mindazok, akik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján közszólják vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886: XXIX. t. c. 15-18. és az 1889: XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják vagy odahassanak, hogy az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezután nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedés kedvezményétől is elesnek;

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek;

4. azok, akiknek javára zálogjog, bérleti, vagy haszonbérleti jog az 1867. évet megelőző elsőbbséggel van tkviileg bejegyezve, hogy eme joguknak a szerkesztendő tkvi betétbe való átvitele iránti kívánságukat a jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számított 60 napon belül, vagy a tkvi hatóságnál bélyegtelenül beadott kérvénnyel, vagy a betétszerkesztő bizottságnál a helyszinén. Szóval jelentsek be, mivel ellenesetben a kérdéses jogok elévültnek tekintetvén, azok a tkvi betétekbe át nem fognak vitetni.

Kelt Antalfalván, 1906. évi december hó 1-én.

Almazsán Márk,
kir. betétszerkesztő.

Dr. Kohányi Viktor,
kir. járásbíró.

RÁMPÁS

Vörös literje 30 krajcár

Fehér literje 32 krajcár

Dr. Brájjer Lajos

szőllejéből.

Kapható Zápolya-utca 1. sz.

960-x.37